

pojišťovně dělnické v Brně) jakožto odbytné následkem sňatku dlužnice. **R e k u r s n í s o u d** exekuční návrh zamítl. **D ů v o d y:** Rekurent právem napadá usnesení exekučního soudu, jímž exekuční žádosti bylo vyhověno, poukazuje na ustanovení § 43 úraz. zák., podle něhož pohledávky příslušející proti Úrazové pojišťovně dělnické osobám oprávněným k odškodnému na základě tohoto zákona nemohou býti pojaty do exekuce. Jelikož předpis tento podle čl. IX čís. 12 uv. zák. k ex. ř. zůstal v platnosti, slušelo rekursu vyhověti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o exekuci na odbytné vdovy proti Úrazové pojišťovně dělnické (§ 7 čís. 2, druhý odstavec zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z r. 1888), to jest o exekuci na pohledávku, která přísluší povinné na základě zákona o úrazovém pojištění dělníků proti pojišťovně. Podle § 43 tohoto zákona není exekuce na pohledávky, jež příslušejí proti pojišťovně na základě tohoto zákona přípustnou a proto, ježto jde o exekuci na takovou pohledávku, právem rekursní soud návrh na povolení exekuce na odbytné dlužnice zamítl. Ustanovení § 291 ex. ř. na projednávaný případ nelze použítí, protože ve článku IX uvoz. zákona k ex. ř. byly zvláštní předpisy zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z r. 1888 výslovně zachovány v platnosti, a pokud se dovolací rekurent odvolává na zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., nedopadá ani tento zákon, protože se týká odbytného z důvodu služebního poměru a o takové odbytné tu nejde.

Čís. 9113.

Žaloba, domáhající se kromě určení, že smlouva jest po právu, hlavně výroku, že žalovaný jest povinen smlouvu dodržeti, jest žalobou o plnění spojenou se zbytečným návrhem na zjištění předurčujícího právního poměru.

Bylo-li ujednáno, že nájemce bude v najatých místnostech po nájemní dobu provozovati určitý obchod, nejde o výminku, nýbrž o samostatný smluvní závazek, jehož plnění se může pronajímatel domáhati samostatně a jehož porušení jest po případě znehodnocením nájemního předmětu opravňujícím pronajímatele po případě podle § 1118 obč. zák. k předčasnému zrušení nájemní smlouvy, po případě k nároku na náhradu škody.

(Rozh. ze dne 16. srpna 1929, R I 553/29.)

Žalobu, by bylo uznáno právem, že smlouva nájemní mezi žalobcem a žalovaným, kterou žalobce pronajal žalovanému v novostavbě svého domu dvě místnosti na východní straně se skladištěm a s půdou nad ním za roční nájemné předem splatné 1.500 Kč na dobu od 1. listopadu

1927 do 1. listopadu 1933 pod podmínkou, že žalovaný provozovati tam bude v místnosti při ulici na krám vchodovými dveřmi společným nákladem obou stran upravené obchod se zbožím koloniálním, že žalovaný platiti bude za místnosti ty poplatek za čištění komínu a používání elektroměru, jest po právu, že žalovaný jest povinen to uznati, smlouvu dodržeti a zejména obchod se zbožím koloniálním tam provozovati, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: První soud vychází z právního hlediska, že žaloba není pouhou žalobou určovací, že se nedomáhá jen určení, že mezi stranami jest nájemní poměr, nýbrž, že jest zároveň žalobou o plnění, žádajíc za výrok soudu, že jest žalovaný povinen nájemní smlouvu dodržeti, zejména provozovati obchod s koloniálním zbožím v najatém krámu. Tento názor prvního soudu sdílí i odvolací soud. První soud zamítá však žalobu z důvodu, že poskytnutím užívání věci pronajímatelem a zaplacením nájemného nájemníkem jest smlouva nájemní splněna, že tím jest právní zájem obou stran vyčerpán a že žalobce nemá právního zájmu na tom, by žalovaný najaté místnosti ve skutečnosti užíval, nýbrž jen, by platil nájemné. Ve směru tom přehlíží první soud již předem jím vyslovený názor, že v souzeném případě jde i o žalobu určovací, domáhající se toho, by bylo určeno, že mezi stranami uzavřená smlouva nájemní na dobu od 1. listopadu 1927 do 1. listopadu 1933 s podmínkou, že žalovaný bude v pronajatém domě provozovati obchod s koloniálním zbožím, jest po právu, že žalovaný sdělil podle nesporného přednesení stran žalobci dopisem ze dne 24. září 1928, že ode dne 15. listopadu 1928 nebude v najatých místnostech obchod provozovati, že se z těch místností také vystěhoval a přestěhoval se do protějšího domu přes ulici, kde počal provozovati obchod s koloniálním zbožím a jej dále provozuje a že žalovaný popírá jsoucnost žalobcem tvrzené smlouvy nájemní, tvrdě, že smlouva nájemní nebyla uzavřena na šest let po sobě jdoucích, totiž správně, že žalovaný neschválil nájem místností na šest let po sobě jdoucích a že žalobce tvrdí, že žalovaný podle nájemní smlouvy jest povinen v jeho domě provozovati obchod s koloniálním zbožím a že tím, že obchod ten provozuje v protějším domě přes ulici, že obchodní místnosti v jeho domě znehodnotil. Má tedy žalobce na tom právní zájem, by rozsudkem bylo uznáno právem, že jím tvrzená nájemní smlouva trvá po právu a to, by o tom bylo rozhodnuto co nejdříve, neboť záleží mu na tom, by se rozhodnutí stalo co nejdříve, by po případě mohl s předmětem nájmu nakládati a případně žalovaného k dodržení nájemní smlouvy přidržeti. První soud, pustiv tento právní názor se zřetele, nezabýval se žalobou určovací vůbec, obmeziv se na to, že žalovaný smlouvu splnil, zaplativ nájemné, a že proto žalobce nemá na určení, zda smlouva trvá čili nic, jiného zájmu, následkem toho také nevyšetřil, zda smlouva byla uzavřena na dobu šesti po sobě jdoucích let, zda žalovaný převzal závazek, že po tu dobu v pronajaté místnosti bude provozovati obchod s koloniálním zbožím, nevyšetřoval úmysl stran, a spokojil se s výkladem smlouvy písemní. Tím řízení v první stolici zůstalo kusým

a zabráněno tomu, by sporná věc mohla býti důkladně probrána a rozhodnuta, odvolací soud pak bez doplnění prvním soudem nemůže ve věci samé rozhodnouti, pročež rozsudek prvního soudu zrušil a uložil mu, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Především jest se z úřadu obíratí otázkou, zda jde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s. Odvolací soud schvaluje v této příčině důvody rozsudku soudu první stolice, že jde o určovací žalobu podle § 228 c. ř. s. a o žalobu o plnění, ale usuzuje na rozdíl od prvního soudu, upřevšího žalobci právní zájem na určení, že jsou splněny předpoklady určovací žaloby. Soudům nižších stolic nelze přisvědčiti. Ustanovení § 228 c. ř. s. má na mysli jen ryzí určovací žaloby, v souzeném případě jde však žalobci o to, by žalovaný nájemní smlouvu dodržel, zejména v jejím ustanovení, že v pronajatém krámě bude provozovati obchod s koloniálním zbožím, jak prý se k tomu smluvně zavázal. Jest tedy žaloba žalobou o plnění spojenou se zbytečným návrhem na zjištění sporného předurčujícího právního poměru. Jiná je otázka, zda zůstalo řízení soudu první stolice skutečně kusým z důvodu, že se soud první stolice neobíral otázkou, zda smlouva byla uzavřena na dobu šesti let po sobě jdoucích a zdali žalovaný se také zavázal, že po tu dobu bude provozovati v žalobcově domě ve krámě od žalobce pronajatém obchod s koloniálním zbožím, že neučinil po této stránce vůbec potřebná zjištění, zejména že nezjistil úmysl stran, spokojiv se — jak praví napadené usnesení nepřiléhavě (srovn. doslov § 914 obč. zák.) s »výkladem písemní smlouvy«. Soudu první stolice nelze přisvědčiti, pokud uvádí, že žalobcem tvrzený závazek smluvní, že žalovaný bude po nájemní dobu šesti let provozovati v žalobcově domě ve krámě od žalobce pronajatém obchod s koloniálním zbožím, jest výminkou, třebas dodává, že »nejde o výminku v pravém slova smyslu«, a, kdyby tomu bylo tak, že by to byla výminka rozvazovací, mající v případě splnění za následek zánik právního poměru, zrušení nájemní smlouvy s jeho zákonitými důsledky. O právních jednáních doložených výminkou lze mluvit jen tam, kde právní jednání jest sice hotovým projevem vůle stran, ale právní jeho účinky jsou podmíněné nejistou událostí, na které podle vůle stran závisí účinky právního jednání. To nedopadá v souzeném případě, v němž žalobcem tvrzený závazek jest samostatným, na nejisté události nezávislým smluvním závazkem. Soudu první stolice lze přisvědčiti vzhledem k ustanovení § 1090 obč. zák. jen potud, že poskytnutím užívání nájemního předmětu pronajímatelem a zaplacením nájemného nájemníkem jest nájemní smlouva splněna, nelze mu však přisvědčiti v tom, že tím jest právní zájem obou stran vyčerpán a že žalobce nemá právního zájmu, by žalovaný najatých místností skutečně užíval, a že proto jest žalobu zamítnouti. Nejde na tom, zda má žalobce právní zájem na tom, by žalovaný splnil

zvláště převzatý smluvní závazek, že bude po nájemní dobu šesti let provozovati v žalobcově domě ve krámě od žalobce pronajatém obchod s koloniálním zbožím — ve skutečnosti je to ovšem důležitý zájem i hospodářský i právní, poněvadž neprovozování obchodu v obchodní místnosti a dokonce provozování téhož obchodu jinde je znehodnocováním obchodní místnosti, tedy zneužíváním nájemného předmětu dávající pronajímateli podle § 1118 obč. zák., po případě právo k předčasnému zrušení nájemní smlouvy, po případě podle § 1295 obč. zák. i nárok na náhradu škody, nýbrž na tom seje, zda se řečený závazek opravdu uskutečnil, neboť pak se žalobce právem domáhá jeho splnění. Správně tedy uznal odvolací soud, že řízení soudu prvé stolice zůstalo ze svrchu uvedené příčiny kusým, proto právem rozhodl, jak se stalo, a nelze bezdůvodnému rekursu vyhověti.

Čís. 9114.

Bankovní úředníci.

Ředitel banky, mající postavení důvěrníka cizozemského kapitálu, účastněného na bance, není jako takový o sobě zmocněn k přijetí zaměstnanců do služeb banky.

Definitiva, znamenající podle služebního řádu, že zaměstnanec nesmí býti po dobu trvání služebního řádu propuštěn leč z důvodů v něm uvedených, zaniká pominutím platnosti služebního řádu.

(Rozh. ze dne 16. srpna 1929, Rv I 1208/29.)

Žalobce domáhal se na žalované bance, by byla prohlášena neúčinnou výpověď daná mu dne 14. května 1927 ke dni 30. června 1927 z jeho služebního poměru, by žalovaná byla uznána povinnou platiti mu ujednané služební požitky od června 1927 a doplatiti mu nedoplatek služebního. Žalobu opíral žalobce o tvrzení, že do služeb žalované banky vstoupil na základě smlouvy, kterou uzavřel r. 1920 s plnomocníkem banky ředitelem Henri P-em, s nímž smluvil, že žalobcovo služné bude činití 45.000 Kč ročně, že se žalobci dostane v bance definitivního trvalého postavení, které nemůže býti vypověděno mimo případ vyšší moci nebo s jeho svolením. Toto smluvené služné prý obdržel jen za prvý rok, od 1. září 1921 však že mu bylo vypláceno ročně jen 40.000 Kč, kterýžto rozdíl též zažaloval. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** mimo jiné z těchto důvodů: Podle § 26 stanov přijímání a propouštění úředníky je vyhrazeno správní radě banky, která byla oprávněna usnesení o jednotlivých věcech nebo jich provedení svěřiti zvláštnímu komitétu tří nebo více členů, užšímu výboru, který může vykonávati funkce vyhrazené správní radě, je-li tím pověřen, a podle svědeckých výpovědí správní rada pověřila výkonný výbor přijímáním úředníků, takže se přijetí žalobce stalo podle stanov, a jak ze svědeckých výpovědí a z udání P-a na jevo vychází, zvláštní oddělení zahraniční neexistuje a P. neměl plnou moc k přijetí žalobce. Posléze vytýká od-